

Vas László Kossuth-díjas főmérnök: A kongresszus útmutatásaival az önköltség csökkentéséért

A III. pártkongresszuson ahol magam is résztvettem, a kongresszus szelleme és a kongresszus főirányvonalai az volt, hogy azt a szocialista felhalmozást biztosítsa, aminek előfeltétele az, hogy a termékek önköltségét állandóan csökkentjük. E nélkül életszínvonal emelkedést el sem lehet képzelni. Mi is naponta beszélünk az életszínvonal emelkedéséről, sokszor elégedetlenek is vagyunk, de ugyanakkor ennek a feladatnak még azon rövid szakaszon sem teszünk eleget, amelyet népünk fölünk elvár, hogy egységesen minden üzem önköltsége csökkenjen és ezáltal nőjön gazdaságosságunk.

Ha önköltségről beszélünk, akkor az egy gyűjtőfogalom, mert hiszen magába foglalja mindazokat a költségeket, amelyek egy üzemnél, vagy vállalatnál adódnak a szén kitermelése során és végül azt mutatja, hogy mennyi anyagot, mennyi munkabért használtunk fel, amíg egy tonna szén kitermelünk.

Az önköltségnek mégis két nagy csoportja van, amelyek azt a költséget döntően befolyásolják. Az egyik az anyagköltség, a másik a bérköltség. Azt szoktuk mondani, ha csak összegében vizsgáljuk önköltségünket, hogy anyagfelhasználás terén nálunk nincsen baj, mert hiszen itt lényeges emelkedés nincsen. De baj van akkor, amikor mindazt a lazaságot, amely már a megelőző hónapokban is megvolt, hónapról-hónapra visszük magunkkal és nem hogy csökkenne, de állandóan emelkedik.

Az anyagfelhasználásnak legfontosabb tényezője a bányafa felhasználása. A bányafa felhasználás terén, ha csak az adatokat nézzük, akkor azt kell megállapítani, hogy az utolsó negyedévben, illetve feléjükben 1953-ban 720 darab vastamot építettünk be és ezzel 1200 köbméter bányafát takarítottunk meg. Persze nem írjuk mellé azt és nem mondjuk mellé azt, hogyha még többet építettünk volna be és még jobban gazdálkodtunk volna, mennyit takaríthatunk meg. E téren sürgős teendők az, amit már megkezdünk 1953-ban is. 1954-ben újabb 1000 darab vastamot építettünk be üzemünkben, de fontos, hogy ezek a vastamotok mindig üzemképesek is legyenek és ne legyen maglyába rakva a műhely előtt a félig javított és rossz vastamotok, hanem gépüthelyünk tartsa elsőrendű köteleességének, hogy külön igazgatói jutalom nélkül is, ha csak egy vastamot is elheverően lát, javításra várva, nyomban javítsa ki. Egy vastamot naponta legalább egy darab fát takarít meg, de adott esetben kettőt is és különös, hogy még sem kellő súllyal kezeljük ezt a fontos kérdést. A fatakarekosságot szolgálja az is, hogy megfelelő méretezett fát vigyünk be a bányába, ne legyenek levágott, heverő csülkők és az is, hogy megfelelő minőségű fát használjunk fel, a nyomásviszonyokat figyelembevéve.

Hiba van a használt bányafa újabli felhasználása terén is, mert sok benmarad a fejtésben és ami ott nem kikerül — a rabolt bányafánál is — az a helyzet, hogy bár ki van adva, hogy az olyan bányafát, melyből még pillérfa, vagy talpfa készíthető, újra fel kell használni, mégis elszállítják tüzfánéknak.

A jövőben itt még nagyobb megszorítás lesz, mert ráterünk a faidomos vágtabiztosításra, amelynél már a 35—40 cm hosszúságú fát is fel tudjuk használni és minél többet használunk fel használt bányafából, annál gazdaságosabb lesz ez a kísérletünk, annál olcsóbban fogjuk a szén kitermelni.

De nemcsak a bányafánál van ilyen felhasználás, hanem egyéb anyagoknál is és ez az oka annak, hogy az anyagfelhasználás az önköltségnél nem csökken. Például széneg fel-

használásunk rendkívül megnövekedett, mert általános szokássá vált az, hogy a vasúti visszarablásnál a sinszeget sorsára bizzuk. Pedig sok kicsi sokra megy és minden szénnek körülbelül 60 fillér az ára. De ugyanilyen bánásmód van a csavaroknál is, mert hiszen a bányában járva lépten-nyomon látunk elheverő csavarokat, amely végül is Inotán köt ki.

Súlyosabb kérdés, hogy ugyanilyen bánásmód van az egyébként is szűk keresztmetszetű kaparóláncnál is, eltekintve, hogy gyakran csak az osztályozón, vagy az Erőműben találjuk meg. De innen még visszaszállíthatjuk és vissza is szállítjuk, de örökre elveszett a lánc, amit a fejtésben hagynak benn és ez az oka annak, hogy bár a kaparóberendezések megvannak, amelyekhez eredetileg lánc is volt, sőt évente több száz méter új láncot is kapunk, mégis mikor beépítésre kerül a berendezés, akkor állandóan lánc hiány van.

Tovább nézve az anyagokat, súlyos kárt okoz a kötelekkel való bánásmód, amely végül is a kötéli szálkásodáshoz, kötélszakadáshoz vezet.

De ugyanezt mondhatjuk a gumi-szalagokra is, amelyek mint 800-as szalagok kerülnek be a bányába és mire ottan kikerülnek, 650—700-asak lesznek, mert ki vannak rojtozva, tönkretettek.

Az, hogy ennyi hibát lehet egyszerre felsorolni és az üzemben járva lépten-nyomon a hibák tömekeget láthatjuk az anyaggazdálkodás terén, oka az annak, hogy csak egyet látunk magunk előtt mindig, a csilleszámot, a tonna, vagy va-gontermelést és nem nézzük azt, hogy milyen áron is termeljük azt. Sőt még a csilléknél azt sem nézzük meg, hogy hogyan van az megöltve, pedig a jó csilléltetés is növeli a gazdaságosságot, csökkenti a csillehiányt és áramot takarít meg.

Ugyancsak nem fordítottunk figyelmet arra, hogy milyen minőségű szén termelünk, mert meg kell mondani, hogy szénünk minősége csökkent és addig, amíg 1953 második felében olyan szép eredményt értünk el, hogy átlagosan 2,4 Ft/tonna kalóriavisszatérítést kaptunk, már 1954 első negyedében 0,54 Ft-ra csökkent kalóriánként.

Dolgozóink megszokták, műszaki vezetőink nem foglalkoznak vele, hogy tisztán termeljünk és természetesen veszik, hogy ami lejön a tetőből meddő, azt úgy, ahogy jön, ki is adják. Pedig a meddő a legdrágább termék mert eltekintve, hogy teljes szállítási költség terheli, de rontja kalóriánkat, amely gazdaságossági vonalon visszaüt a vállalat felé.

Általában mondhatjuk, hogy az anyaggazdálkodás és minőségi termelésünk terén azért mutatkoznak ezek a hibák, mert nincs meg az ellenőrzés, nem foglalkozunk úgy ezzel a fontos népgazdasági kérdéssel, ahogy kellene. Ha megfigyeljük az anyag útját, akkor a hiba mindjárt ott kezdődik, mert sok esetben a kiutalást már nem jól végzik, vagy nem arra illetékes, az anyag átvételénél már hibák történnek. A jövőben minden üzemnek az anyagelszámolást össze kell hasonlítani a kivételezett anyagokkal és

Ez is az önköltségcsökkentéshez tartozik

A pártkongresszuson az önköltség csökkentéséről sok szó volt, igen könnyen tudnánk mi is az önköltséget csökkenteni, ha kihasználnánk azokat az adottságokat, amik rendelkezésünkre állnak.

A vállalatnak igen nagy gazdasága van, sok takarmány kell a lovak részére, a fatelepen nagymennyiségű jó fű van, ami lekaszálás után egyszerű takarmány volna a gazdasági lovak részére. Több mint egy hete felhívtam Ma-

össze kell hasonlítani azzal is, hogy hogyan tartja be az anyag-normát. Mert az anyagnorma nem arra szolgál, hogy az anyagraktáron papíron meglegyen, hanem az az üzemek írott törvénye, éppoly parancsoló, mint maguk a széntermelési tervszámok.

Amit elmondtunk az anyaggazdálkodásra, ugyanígy lazaságok vannak önköltségünk második nagy tényezőjénél, a bértényezőnél is. Bár a közvetlen legutóbbi időben javulás van, de nem mulaszthatom el megemlíteni, hogy 1954 első négy hónapjában minden hónapban súlyos beralap túllépésünk volt, annyira, hogy már a minisztérium prémiumcsökkentést volt kénytelen eszközölni a műszaki dolgozók felé, mert liberálisan, felelőtlenül végeztük a munkánkat. Még májusban is van beralap túllépésünk. A megdolgolt munkát ki kell fizetni, de nem szabad kifizetni az olyan munkát, amely csak papíron létezik.

Az egyes üzemekben még mindig nem folyik például olyan napi bemérés, amely megnyugtató összehasonlítást adhat a hővégi mérnökségi beméréssel, de különösen ott mutatkozik meg a megalkuvás műszaki dolgozóink részéről, amikor nem minőségi munkát követelnek meg. Normáink, szakmányaiteleink minőségi munkára vannak megállapítva és gyakran éppen a nem minőségi munka miatt kell rövidebb idő alatt újabb anyag- és munkabérfelhasználással karbantartást végezni, eltekintve attól, hogy a rossz munka gyakran balesettel is jár, amely szintén káros.

Havonta találkozunk meg nem dolgozott munkák átvételével, mely akárhogy is szépüljön, de bértsalás. De bértsalás az is, amikor a vonatkozó rendeleteket felrúgva, csak egyes dolgozóink hangjának engedve, magasabb bérrel számolunk el bizonyos munkát. Többször történt már ilyen, amiben egyformán hibás az üzem, de hibás a jogtalanul követező dolgozó is, aki esetleg visszaél az adott helyzettel. Még az is megtörténik, hogy le nem dolgozott műszakot fizetnek ki, vagy a hővégi le nem egyeztetett műszakot később, követelésre, meggyőződés nélkül beírják és kifizetik.

Ezek csak példák, de a gazdaságosságnak ezer ága van ahol kisebb-nagyobb összeget meg lehetne takarítani. Így például szigorúbban kell fogni az utiszámlákkal történő utazgatásokat, vidéki telefonátvitásokat stb.

Ugy az anyag, mint a bér- és pénzügyi vonatkozású kiadásoknál igen sok példát lehetne felsorolni. Azonban Pártunk III. kongresszusának beszámolóját és programját mindenki ismeri. A feladat most már az, hogy mindenki a maga területére vonatkoztatva javítson munkáján. Mindenki érezze kötelességének, hogy a jó munkavégzéshez nemcsak a termelési terv teljesítése, hanem az egyéb mutatók, az önköltségi terv teljesítése is hozzátartozik és helyesnek kell tartanunk azt a tervezett intézkedést, hogy az új premizálási terv az nemcsak tervteljesítésre, hanem önköltségre is vonatkozik.

„Szigorú termelési fejelemet, bérfejelemet és anyaggazdálkodást” ez legyen jövő feladatunk.

czik munkatárs figyelmét, de ezideig semmit sem tett annak ellenére, hogy megígérte a kaszálást. A dolog úgy néz ki, hogy nem törődik azzal, hogy 30 mázsa szénát lehetne jóformán ingyen nyerni és ennyivel is csökkenteni a gazdaság költségét.

Kérjük Móczik elvtársat, hogy ezt a Pató Pál viselkedést hagyja fel és szívelelje meg a bírálatot, segítsen a vállalat önköltségi tervét teljesíteni.

Szilágyi János t. mérnök.

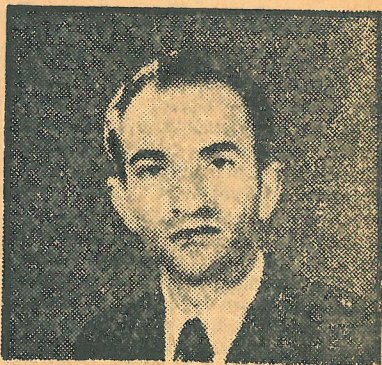
Toborzott dolgozóból sztáhanovista vájár

Két évvel ezelőtt jött egy toborzott munkás a várpalotai bányához, Molnár János vájár hozta faluról. Nem nagy lelkesedéssel kezdett a munkához az új toborzott dolgozó: Márton Ferenc, Jurcsának találta a bányát, szokatlannak a munka körülményeket.

Mindent meg lehet szokni, Márton elvtárs is kezdte megszokni és ami fontosabb, megszeretni a bányát. Eljárt vájártanfolyamra és egy évre rá, hogy idekerült, letette a vájár vizsgát és azóta a Ferencmező 70-es frontján dolgozik. A kongresszusi versenyben érte az a nagy kiüntetés, hogy sztáhanovista lett. Toborzott dolgozóból sztáhanovista vájár!

Nem kis dolog ez. Átalakult Márton elvtárs külső és belső világa. Megszerette a bányát, letelepedett, nem menne el innen sehova, igaz, kapott rendes lakást, havonta átlagban 2500 forintot megkeres, családjával szépen megél. Május hónapban átlagszázaléka 198 volt, de még mindig nem érzi meglepődöttnek magát a munkájáért, még jobban akar dolgozni, meg akarja kapni a sztáhanovista jelvényt.

Hogyan érte el ezeket az eredményeket Márton elvtárs? Ugy, hogy a két év alatt egyszer sem hiányzott, megfigyelte, hogyan dolgoznak az idősebb, tapasztaltabb vájárok, ha valamit nem tudott,

megkérte, hogy mutassák meg neki. Szorgalmas volt, becsületesen kihasználta a munkaidejét, saját ügyének érezte a bánya termelését, és mint pártionkivüli dolgozó meg akarja mutatni, hogy szereti a pártot, az országot, amelyben az ő részére is épül a szebb jövő.

A Ferencmezőn nem egy dolgozó elégedetlen a munkahelyével, itt akarja hagyni a bányát. Ezeknek azt üzeni Márton elvtárs, hogy tartsák be a munkafegyelmét, ne hiányozzanak, tanulják meg a bányász szakmát, s akkor az ő életük is jobb lesz, keresetük emelkedik, hiszen a sztáhanovista cím elnyerése mindenki előtt nyitva áll.

Javul a dolgozókról való gondoskodás

A Munkásellátási Osztály a kongresszus útmutatásai alapján a jövőben fokozottabban gondoskodik a dolgozókról. A szállókat kifestik, jelenleg a DISZ szálló van festés alatt, a bányász újság által felvetett bőcsöde festési munkálatait már elvégezték. Ugyancsak a szállókra azok otthonosabbá tételére végezték virágokat vettek.

Az üdültetés is megkezdődött, eddig 38 óvodás gyermek ment el a Balatonra, összesen 125 iskolás gyerek üdül ebben az évben.

A Munkásellátási Osztálytól kapott értesítéseink alapján a bányára 102 lakást kap ebben az évben, ennek egy részét június hónapban osztják ki. Ugyancsak 16 családi

ház építésére jött meg az engedély, és a Munkásellátási Osztály felkéri a dolgozókat, jöjjenek a tervet megnézni, építsenek saját otthonot.

Az étkezés javításával is emeljük a dolgozók életszínvonalát, az üzemi konyhán állandóan három fogásos ebéd van, emellett hozzájárulást is ad a vállalat a szabad ebédhez. Tehát a dolgozók szabad ebédet is ehetnek.

A Munkásellátási Osztály feladatát egyre jobban átérezve, fokozottabb gondot fordít a dolgozók ellátására. A dolgozók életkörülményeinek javításával segíti a termelést.

A jól dolgozó szakszervezeti aktívák jutalmul ingyenes üdülésben részesülnek

A szakszervezet az aktívait jó munkájuk jutalmulul ingyenes üdülésre küldi, az első két szakszervezeti aktíva, Nagy József és Gansperger Ferenc Hévízre, illetve Galyatetőre kaptak beutalást, további 17 jól dolgozó aktíva üdül ingyen.

A szakszervezeti munka meg-tisztelő társadalmi feladat, ezenfelül a mi szakszervezetünk igen

helyes kezdeményezéssel a leg-jobbak részére ingyenes üdülést ad jutalmul. A szakszervezeti bizalmiakon a sor, hogy jó munkájukkal a szakszervezet üdültetési jutalmát elnyerjék ezzel, azonkívül, hogy saját maguknak kellemes üdülést szereznek, a szakszervezet munkáját és a bányára termelését segítik.

Levelek a szerkesztőséghez

Az Üzemélelmezési Vállalattól

A szerkesztésükben megjelenő lap május 21-i számában „A palacsinta ügy” címmel újságcikk jelent meg, amely várpalotai konyhaüzemünk működését érintette.

A cikkben felvetett kérdést tüzetesen kivizsgáltuk, amit egyébként a rendőrség helyi szerve is megtett. Megállapítottuk azt, hogy a szabadétkezésben szereplő palacsinta adagszámra lett megállapítva. Egy adag két darab palacsinta volt.

Glatz István felszolgálónk az adagszám árát (Ft 2.80) darabszámra értette és az étkező dolgozókat így szolgálta ki. Felszolgálónk visszaélést nem kívánt elkövetni, mivel az elszámolás alapját

képező franciablonkon „Egy darab palacsinta Ft 2.80” árat tüntetett fel.

A kérdéses időben egyik központi dolgozónk is jelen volt és a mulasztást azonnal kijavította és az a néhány dolgozó, aki a szabadétkezési rendszerben palacsintát fogyasztott, a tévesen ki nem adott egy darab palacsintát az esti étkezésnél megkapta.

Felelősségre vontuk Glatz István felszolgálónkat és őt a legteljesebb mértékben munkára utasítottuk, ugyanakkor figyelmeztettük ilyen természetű tévedések súlyos következményeire.

Ughy József, igazgató.

A Vendéglátóipari Vállalattól

Nemrégiben közöltük a Vendéglátóipari Vállalat választát a „Debreceeni mustárral” cikk ügyében. Most egy újabb levelet kaptunk, amely nagyjából az előbbi levélben írtakkal foglalkozik és Tóth B. András igazgató elvtárs közli, hogy

az étteremben a jövőben nem árulnak debrecenit. Ezt a büffében árúsítják, ahol alacsonyabb áron adható.

A levél aláírója: Tóth B. András igazgató.